

Příloha k protokolu o SZZ č.:

Diplomant: Zuzana Goldfingerová

Vysoká škola: PF JU

Aprobace: učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Katedra: pedagogiky a psychologie

Recenzent diplomové práce:

Datum odevzdání posudku: 30. 7. 2014

PhDr. Ing. Zuzana Maňourová

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název: Význam projektové výuky ve vyučování na 1. stupni ZŠ

Diplomová práce si klade za cíl prozkoumat tematiku projektové výuky na 1. stupni základní školy, a to z pohledu učitelů a jejich praktické zaangażovanosti v této tematice. Již v úvodu autorka diplomové práce zmiňuje jeden z významných problémů projektové výuky, který spatřuje v problematice vymezení obsahu projektové výuky jako takové. Na tuto skutečnost pak studentka navazuje plynule v úvodu teoretické části, kde se snaží o terminologické vymezení základních pojmových okruhů, jež se dotýkají projektové výuky či s projektovou výukou mají těsnější souvislost (oceňují také vymezení rozdílů mezi projektovou a problémovou metodou, s. 11 a objasnění přístupu k „problému“ v rámci obou zmíněných metod). Studentka prokázala schopnost analýzy z teoretických zdrojů v částech, kde vymezuje základní znaky projektu (s. 13) a pojmenovává výhody a nevýhody projektové výuky (s. 14). V této části by bylo vhodné dále zmínit, že za jeden ze znaků projektu je považována také významná participace žáků na volbě tématu – problému, a dále účast žáků na přípravách samotného projektu. Za méně zdařilé považuji kapitoly, zpracovávající tematiku projektové výuky v České republice (s. 18 - 21) a v zahraničí (s. 20 – 23). Přestože autorka zmiňuje významné kurikulární dokumenty (RVP ZV a Bílou knihu), postrádám přímé odkazování k jednotlivým materiálům (autorka odkazuje na informace z publikace I. Dömischové, 2011). V kapitole, popisující přístup k projektové výuce v rámci vzdělávacího programu Začít spolu (kapitola 2.2.1 Step by Step, s. 21), bych považovala za přínosné (vzhledem k tomu, že je tento program již dvacet let poměrně úspěšně implementován také do našich podmínek) přesněji vymezit termíny Step by Step a Začít spolu¹ také v kontextu ČR. Číselný údaj, vztahující se k počtu ZŠ a MŠ zapojených do programu, zřejmě neudává počet těchto vzdělávacích zařízení ve střední Evropě (s. 21), ale dle mého názoru se údaje vztahují k počtu těchto zařízení v České republice. Vzhledem k odkazovaným zdrojům v předchozích částech (Tomková, A.; Kašová, J.; Dvořáková, M, 2009) a vzhledem k zmínce o často problematickém vymezení obsahu a pojetí projektové výuky, postrádám souvislosti s programem Začít spolu také zmínku o tzv. tematickém vyučování, jež sice nese některé z

¹ Step by Step ČR, o. s. je občanské sdružení, které realizuje a zajišťuje vzdělávací program Začít spolu (více např. na www.sbscr.cz).

rysů projektové výuky, ale z hlediska vymezených charakteristik, projektové výuce ne zcela odpovídá (srov. Tomková, Kašová, Dvořáková, s. 14).

V praktické části, vzhledem k výzkumným záměrům, zvolila autorka dvě výzkumné metody – polostrukturovaný rozhovor a dotazník, přičemž, dle mého názoru, prokázala na poměrně dobré úrovni schopnost obě metody použít. V provázanosti hlavního výzkumného cíle, výzkumného problému a hlavní výzkumné otázky vidím určitou nesoudržnost, kdy, dle mého názoru, hlavní výzkumná otázka nesměruje k ověřování postojů učitelů, přestože výzkumný problém je k postojům učitelů vztahován. Osnova polostrukturovaného rozhovoru odkazuje ke třem základním podtématům (kategoriím, okruhům), jež v základních rovinách dobře pokrývají a naplňují vymezený rámec problematiky. Vzhledem k formulaci hlavní výzkumné otázky (s. 39), jež směřuje také k hledání prvků projektové výuky v běžné výuce, se však domnívám, že žádná z dále formulovaných otázek rozhovoru ani dotazníku k tomuto záměru přímo nesměrují a tuto problematiku hlouběji nezkoumají. Domnívám se dále, že vzhledem k základnímu problému nejednotnosti vymezení obsahu projektové výuky učitelů z praxe, jež autorka zmiňuje v teoretické části, by bylo vhodné a přínosné, kdyby autorka svá prvotní zjištění zaměřila také k ověřování stavu povědomí učitelů (respondentů) o projektové výuce a zmapování jejich názorů na to, co oni za projektovou výuku považují (mohla tak být dále v rozhovoru doplněna otázka č. 1; v dotazníku dále dotazování ti učitelé, kteří na otázku č. 1 odpověděli kladně). Na základě prezentovaných informací získaných z rozhovorů, se domnívám, že některé otázky (a získané odpovědi) poskytovaly v rámci formulovaného okruhu prostor k dalším otázkám. Jako příklad bych zmínila zpracování odpovědí respondentů na otázku č. 7, jež směřuje k formám a metodám práce (s. 49), kde autorka uvádí, že někteří učitelé zmiňují v souvislosti se skupinovou prací také nekázeň, nadměrný hluk a absenci samostatné práce. Domnívám se, že např. tento typ odpovědí měl vést autorku k dalšímu dotazování a hlubšímu zkoumání problematiky (v čem např. učitelé vidí příčiny nekázně, je hluk opravdu negativem, proč učitelé nezařazují také samostatnou práci, proč nezařazují individuální projekty atd.).

V kvantitativní části považují za přínosná zjištění rozložení využívání projektové výuky v rámci jednotlivých ročníků 1. stupně ZŠ a zmapování důvodů učitelů pro zařazování projektové výuky. Jak vyplynulo z výzkumného šetření, učitelé zařazují projektovou výuku nejméně často v 1. ročnících. Zde opět by byl prostor zjišťovat důvody této nízké frekvence a možné souvislosti např. s volbou vzdělávacího programu (např. metodika vzdělávacího programu Nová škola doporučuje zařazování projektů již v 1. ročníku a uvádí konkrétní příklady). Za přednost práce považují také jasně a přehledně zpracovanou diskuzi (s. 67) a autorčinu osobní zaangażovanost v tematice, jež bezesporu pozitivně ovlivní její budoucí pedagogickou činnost.

Struktura práce působí přehledně a umožňuje čtenáři dobrou orientaci. Za nedostatek práce považují gramatické chyby, jistou verbální neobratnost v některých formulacích, chybějící slova, která z některých vět zřejmě „vypadla“.

Otázky a náměty pro obhajobu:

V praxi se poměrně často setkáváme s tím, že učitelé považují za projektovou výuku přístupy a postupy, které nemají s projektovou mnoho společného (např. projekty typu „Barevný týden“ apod.). Pokuste se (na základě kvalitativních zjištění) zhodnotit úroveň znalostí a vědomostí respondentů o projektové výuce.

V čem vidíte hlavní rozdíly a naopak styčné body mezi tematickou a projektovou výukou?

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **velmi dobře**

Mařelová Susan
podpis vedoucího – recenzenta diplomové práce

V Českých Budějovicích dne: 30. 7. 2014

Stupeň klasifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
-----------------------	---------	-------------	-------	-----------